

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ 214 ◆ Субота, 2 листопада 1991 року року ◆

Ціна 30 коп.

9 КОЛИСЬ БУЛИ МИ КОЗАКАМИ...

ТРЕБА ТВОРИТИ ДЕРЖАВУ!

Саме це підкреслює учора Голова Верховної Ради України Л. Кравчук на зустрічі з представниками міських, районних та обласних газет. Мова йшла про нагальні проблеми на шляху до створення незалежної України. Наголошувалося, що пліч за пліччю народи повинні керуватися всі ми на цьому наторованому, тернистому шляху.

Голова Верховної Ради застеріг від непередуманих кроків, особливо коли для цього немає відповідних умов. Журналісти отримали підказку на численні запитання: про забезпечення першочергової фінансування влади, про адекватні послуги. На запитання про загальну й питанні про широкі обговорення українського Закону про пресу, Леонід Кравчук звернувся до громадської преси з пропозицією максимально посприяти в забезпеченні та проведенні референдуму. Він висловив надію, що народ України підтримає акт про незалежність.

РАДА ПРОТИ РАДИ

Першого грудня в Черківці буде проведено ще один референдум. Сесія міськради поєднаними голосуваннями вирішила провести додатковий опитування жителів обласного центру щодо довіри обласній Раді, яка, як вважають 84 депутати міста, звинувачує в своїм салядом і діям.

6 ПІДПРИЄМЕЦЬ ПОТРЕБУЄ ЗАХИСТУ

В ЕКОНОМІЦІ ДІЮТЬ
ДВІ СИЛИ. ЯКІ?

ГРУЗІЯ відмовляється приєднатися до угоди про економічну співпрацю між республіками колишнього СРСР. Прованалізувавши основні положення цього документу на сесії Верховної Ради республіки, і парламентарії, і опозиція одностайно висловилися проти його підписання. На їхню думку, зміст угоди суперечить суверенітету Грузії.

ЯКЩО Засід не подасть СРСР додаткової грошової допомоги цієї зими, то радянські люди можуть йти на диктаторство, заявила на прес-конференції у Лондоні незалежний президент Назарбаєв. За його словами, головному загрозу демократичним змінам становлять не тільки сепаратистські тенденції у деяких республіках, сильні лівістські погляди.

ГОТОВНІСТЬ надати широку економічну підтримку Литві, Латвії та Естонії висловив уряд Німеччини. Як повідомив його офіційний речник, представник міністерства фінансів й економіки ФРН наступного місяця прибудуть до Прибалтійських республік для обговорення двосторонніх гарантій висортна поста-вон.

УМАШИННОМУ залі першого енергоблоку Чорнобильської АЕС, що перебуває на плановому ремонті, 1 листопада о 13 годині 29 залучили в небезпечну відсіку, в якій розміщені набілі жвавлення допоміжного обладнання 1-го генератора і машинного залу, з несподіваних похи що причин стався займання набілі. Як повідомили на станції кореспондента УКРІНФОРМ, займання ліквідовано штатною системою пожежогасіння і силами пожежної частини ЧАЕС. Порушень рішень і умов безпечної експлуатації реактора не було.

Перший реактор з 18 жовтня розколований і перебуває на плановому ремонті. Радіаційна обстановка на станції і навколо неї без змін.

РОЗЗБРОЄННЯ НА УКРАЇНІ

Наближеним часом Україна запропонує програму радикального роззброєння, яка включатиме ліквідацію на її території ядерної зброї, запланує і Інтерпарт «Свобода» республіканський міністр з питань оборони й державної безпеки Марчук. Щодо органів держбезпеки, то, за його словами, планується розділити їх для виконання окремо внутрішньої та зовнішньої функції.

ВКЛОНІМОСЬ СТІЛЕЦЬКОМУ РОДУ

Львівська обирає з нагоди 73-річчя проголошення Західно-Української Народної Республіки звернувшись до кравці: «Проголошення ЗУНР відновило і закріпило в українському народі державницьку ідею. Ця подія став джерелом творчої сили, започаткувала новітню добу національного відродження і аналогічне змагання за утвердження української державності...». Програму урочистостей широна. В оперному театрі відбувся сценарний вечір та концерт, а біля Народного Дому — віче, яке завершилося переходом на меморіал Симонів стрілець на Янінському цвинтарі. На могилу стрілець та воїнів УПА проведено палашу. Сьогодні відбудеться культурно-смертнє саято у парку імені Хмельницького.

БУЛО ВАШЕ — СТАЛО НАШЕ

Президент РРФСР Борис Єльцин, виступаючи перед представниками «Союзу російських міст, званих про майбутнє створення Державного банку Росії на базі Держбанку СРСР. При цьому еси аплоту та золоту мають переїти у власність Росії.

На нашу думку, за цією заявою приховуються давніші плани та й зовні ці дії нагадують відомий аплот — стоп, коли на очку у еси у неаджеки анавортності нишен та це й примовляють: «Буно ваши — стало наше».

Одним це тільки зовні. Крім Москви, можливо, спроба відоміт економічної угоди ті республіки, які це П не підписали. З іншого боку знову вимальовується постать «старшого брата», який за правом наслідування отримує частку спадщини колишнього СРСР. Якщо брати до уваги, що саме Росія належає близько 70—80 відсотків зовнішнього боргу, то ми не поглине за собою рішення Президента Єльцина остаточний розлад на тит, що знаме сплатити борги, отже, отримати допомогу Завою, і на тит, що буде і на дні піше відбитися. Може, дійсно, все було машина, а стало ітним.

Леонід САМОУЛЕНКО.

11 СИМВОЛІКА СУВЕРЕННОСТІ —

СИНЬО-ЖОВТА

«ВОНА МАЄ ПРАВО
СИМБОЛІЗУВАТИ
ВІЛЬНУ
УКРАЇНСЬКУ
ДЕРЖАВУ».

Продовжено передплату на «Голос України» до 15 листопада. Індекс українського видання 60955, російського — 60997. Ціна на 1992 рік — 19 крб. 80 коп.

ГОЛОС України

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
УкраїниАДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 1ТЕЛЕФОНІ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:Приймаючи —
446-92-16Зідковувальний
сервіс —
446-72-63Завідуючий кореспондентом
441-84-43, 441-72-54
(також факс)ВІДБІЛІ:
парламентська —
441-84-52,
441-85-64,
лістів — 441-82-05,
441-29-61,економіки — 441-88-07,
вправки — 441-84-18,міжнародні —
446-91-20,
зборони здобові —
441-28-06,соціальні питання —
441-88-05,
зв'язок — 441-88-59,культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,інформаційні —
446-61-63,
446-86-70,історії України —
441-88-62,
всвітнього питання —
441-88-52,реклами — 441-89-44,
бюджету —
441-84-00,Рекламує
не розміщується
і не повертається.Індекс 60955
Тираж 157.100Підприємство ціна на рік
19 крб. 80 коп.З'являється
1 раз на тиждень.
Сьогодні на 16 сторінках.

Верховна Рада України, виходячи з Декларації про державний суверенітет України, і Акту проголошення незалежності України, керуючись Загальною Декларацією прав людини та ратифікованим Україною міжнародними актами про права та свободи особистості, прилучившись до загальної, демократичної України спільних принципів свободи, гуманізму, соціальної справедливості, рівноправності всіх етнічних груп народу України; беручи до уваги, що на території України проживають громадяни понад 100 національностей, які разом з українцями становлять багатонаціональний народ України, приймає цю Декларацію прав національностей України.

Стаття 1.
Українська держава гарантує всім народам, національним групам, громадам, які проживають на її території, різні політичні, економічні, соціальні та культурні права. Представники народів та національних груп обираються на рівних правах до органів державної влади всіх рівнів, займають будь-які посади в органах управління, в підприємствах, в установах та організаціях.

Дискримінація за національною ознакою забороняється й не визнається за законом.

Стаття 2.
Українська держава гарантує всім національностям право не забороняючи їх традиційного розселення і забезпечує існування національно-адміністративних одиниць, бере на себе обов'язок створювати належні умови для розвитку всіх національних мов і культур.

Стаття 3.
Українська держава гарантує всім народам і національним групам право вільного користування рідними мовами в усіх сферах суспільного життя, включаючи освіту, виробництво, одержання і розповсюдження інформації.

Денне і вечірнє засідання 31 жовтня

Після того, як депутати визначились щодо концепції про роздержавлення власності, у ставленні до Закону про професію, за 15 хвилин до кінця засідання їхній увазі було запропоновано проєкти Закону «Про професійну заборонування на СНД» та «Про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів Української РСР».

Від мікрофона спробували зачитувати, що депутати не мають законопроектів на руках, окрім його не збираючи розглядати. Міністр охорони здоров'я Ю. Сліпенко зробив доповідь, а голова Комісії з питань здоров'я людини П. Витязь висловив зауваження до проєкту. Ще раз від мікрофона запропонували відкрити розмову, але після виступу І. Палаха — 276 депутатів схвалили законопроекти в першому читанні.

Законопроекти справді вимагають змін, бо не визначають коло людей, професійно пов'язаних з розповсюдженням СНД.

Далі. Сказано про їхню відповідальність, але ж сьогодні ні хірургів, ні перукарів не забезпечено засобами захисту від вірусу. Тож як можна говорити про сумісне виконання ними професій і обов'язків? За відсутності соціального і професійного захисту вони можуть взагалі відмовитися виконувати свої обов'язки — і ніхто не має права приняти їх до від-

повідальності. Права, у проєкті є кілька рядків про те, що зараження медиків та фармацевтів вірусом при виняткових обставинах, професійних обов'язків віднесено до професійних захворювань, і постраждалим обійшло пенсію. Та при такій системі нарахування професійних захворювань професійних захворювань, що постраждалих обійшло пенсію. Та при такій системі нарахування професійних захворювань професійних захворювань, що постраждалих обійшло пенсію. Та при такій системі нарахування професійних захворювань професійних захворювань, що постраждалих обійшло пенсію.

Не відправлено і систему захисту інфекційних. Як свідчить досвід, до моменту їх захворювання минає близько п'яти років. Протягом цього часу людина повинна нормально жити і працювати, але повинати так, щоб не завдавати шкоди оточуючим. Нелегко абанасувати в цій депікатісній сфері інтереси окремої особи і цілого суспільства, але світовий досвід підказує, як це зробити: визначити безумовні права інфекційних на кваліфікаційну медичну, фінансову допомо-

гу, а також безумовні обов'язки щодо оточуючих, наприклад, надавати об'єктивну інформацію про себе, ставити осіб, які входять в тісні стосунки, до відома про можливість зараження, дотримуватися запобіжних заходів щодо розповсюдження вірусу, визначити вид покарання за порушення обов'язків.

У проєкті нібито закладено можливість примусового обстеження на СНД. А як підстави вважати для цього достатніми? Одного з них, безперечно, повинна стати вагітність, бо, за прогнозом, до кінця 1992 року у світі буде близько 20 тисяч дітей інфекційних СНДом. Цей конверт треба закласти в той момент, коли СНД наступав. Як свідчить досвід, СНД наступав. Як свідчить досвід, СНД наступав.

Стаття 4.
Українська держава гарантує всім національностям право створювати свої культурні центри, товариства, земляцтва, об'єднання. Ці організації можуть здійснювати діяльність, спрямовану на розвиток національної культури, проводити в установленому законом порядку масові заходи, сприяти створенню національних газет, журналів, видавництва, музеїв, художніх колективів, театрів, кіношкіль.

Стаття 5.
Пам'ятки історії та культури народів та національностей груп на території України охороняються законом.

Стаття 6.
Українська держава гарантує всім національностям право створювати свої культурні центри, товариства, земляцтва, об'єднання. Ці організації можуть здійснювати діяльність, спрямовану на розвиток національної культури, проводити в установленому законом порядку масові заходи, сприяти створенню національних газет, журналів, видавництва, музеїв, художніх колективів, театрів, кіношкіль.

Стаття 7.
Національні культурні центри і товариства, предстанники національних меншин мають право не вживати контакти із своєю історичною батьківщиною.

1 листопада 1991 року.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ.

ДЕБАТИ ТРИВАЮТЬ

гу, а також безумовні обов'язки щодо оточуючих, наприклад, надавати об'єктивну інформацію про себе, ставити осіб, які входять в тісні стосунки, до відома про можливість зараження, дотримуватися запобіжних заходів щодо розповсюдження вірусу, визначити вид покарання за порушення обов'язків.

У проєкті нібито закладено можливість примусового обстеження на СНД. А як підстави вважати для цього достатніми? Одного з них, безперечно, повинна стати вагітність, бо, за прогнозом, до кінця 1992 року у світі буде близько 20 тисяч дітей інфекційних СНДом. Цей конверт треба закласти в той момент, коли СНД наступав. Як свідчить досвід, СНД наступав. Як свідчить досвід, СНД наступав.

Стаття 4.
Українська держава гарантує всім національностям право створювати свої культурні центри, товариства, земляцтва, об'єднання. Ці організації можуть здійснювати діяльність, спрямовану на розвиток національної культури, проводити в установленому законом порядку масові заходи, сприяти створенню національних газет, журналів, видавництва, музеїв, художніх колективів, театрів, кіношкіль.

Стаття 5.
Пам'ятки історії та культури народів та національностей груп на території України охороняються законом.

ОБСТАНОВКА СКЛАДАНА

Зібрали 31 жовтня в Києві Голова Верховної Ради України зустрівся з керівниками міських і районних Рад народних депутатів Республіки.

Що слова Голови Верховної Ради України стали лейтмотивом його зустрічі з керівниками міських і районних Рад народних депутатів Республіки, яка відбулася 31 жовтня в Києві.

Характеризуючи на прохання присутніх суспільно-політичну обстановку на Україні, Л. М. Кравчук відзначив, що сьогодні вона надзвичайно складна. Торкнувшись питань економічного співробіт-

ництва, Голова Верховної Ради України нагадав на необхідність відкрити економічні угоди з Росією на 1992 рік.

Сьогодні перед республікою постала ще одна проблема — єдиного воєно-стратегічного простору. Л. М. Кравчук, що у перехідний період, поки на території України знаходяться ядерна зброя, командування стратегічними силами здійснювалось з одного центру — Міністерства оборони СРСР

і його Генерального штабу. Разом з тим необхідно створити свій рад, міністерство оборони республіки.

Відповідаючи на запитання про перспективи підписання Договору про економічне співробітництво, Л. М. Кравчук відзначив, що згідно з ним, усі республіки, які підписали цей договір, повинні виконувати свої зобов'язання. Крім того, він відзначив, що згідно з ним, усі республіки, які підписали цей договір, повинні виконувати свої зобов'язання. Крім того, він відзначив, що згідно з ним, усі республіки, які підписали цей договір, повинні виконувати свої зобов'язання.

говір, виступи свого Президента говорить, що зробить це, якщо тільки він не погодиться на своє рішення інших учасників Договору. Але хіба може діяти Договір, якщо відразу ж після підписання кожен з його учасників робить своє?

Під час зустрічі поручувалися з приводу підписання Договору Рад народних депутатів, розвитку енергетичної республіки, наступного референдуму і виборів Президента.

О. ЛІТНОВИЧ,
кор. УКРІНФОРМ.

Далі почалося обговорення проекту закону про селянське фермерське господарство. З доповіддю по цьому питанню виступив перший заступник міністра сільського господарства України О. Денисенко.

Телеграфним рядком з Луцька

АКТУАЛЬНЕ МІСЦЕСТВО

Волинський обласний «чужині» — драматичний театр імені Т. Г. Шевченка розпочав свій 32-й сезон виставою «Морна Радан, Ісцелізаціо роману» (Пентелейоніо Купі), а постановку здійснив головний режисер театру, заслужений діяч мистецтв України Михайло Ілляшенко.

ФУТБОЛЬНА ЗІРКА БОЧВАЛЮКІВ

Завдяки футболіні потерпіли сім'я робітничо-кооперативу «Іструментальнік» Степана Бочвалюка даві похоронилися з луцького стадіону «Авангард» з виграним матчу у 1988 року БАЗ-2105 викривало його друга Юрія Оліге, а у матчі цього року поставило і чому — він став власником «Волинських».

ВІСНИКИ ПАРТИЙНИЙ ДУХ

Список Луцький і Володимир — Волинський Української автономної провладної черни «Півдня Михайло» осягає колишній приміщення обкому партії, яке перетворило місцевому педінституту імені Лесі Українки. Під глім «Ще не вмерла України» над будинком було піднято синьо-жовтий прапор.

ОСОБИЛИСТЬ «ОСОБИЛИСТЬ»

Луцький спорт, годинний завод, годинний ковшу — «Волинський обласний», Павла з'явившись на прилежності, вона здарила з них зникли Богдан БЕРЕКАТА.

Коротко

ГІМНАЗИЯ В ЛУКАСІВЦІ

На початку року за рішенням обласної у місті Лукасівці створили гімназію. Завдання гімназії, сьогодні у восьмий старших класів навчаються 172 учні, які проходять навчання курсу — на місці перебувало 3 особи.

КЛАС У СІМФЕРОПОЛІ

Нарешті відкрився український клас у 23-й гімназії Сімферополю. Завдання гімназії, сьогодні там навчаються 13 учнів. «Республіка», відкриття інформації «ГТУ».

ХОЛОД НЕ ПІТКА

«Підприємства за буржуазію» — такі вислови зустрічає Черкаський педінститут своїх студентів. Звичайно на півдні у навчальних закладах риторика корисна, а й у гуртожитках. А ось — через аварію на теплопостачу, як і раніше, не загрозило ситуацію, ректор інституту оголосив про тимчасове припинення заняття. Студенти ради несподівано не викликали. Але де негрієтись? Анастасія САУХ, Чернівці.

ДЕ ВОНИ ВИПАЛИВУТЬ?

Знак бід

До редакції надійшов тривожний сигнал: з коного року може закритися Спеціалізована дитячо-юнацька спортивно-технічна школа (Київ, Даринці), де щорічно видають спортзаймаються щорічно близько 600 дітей від 7 до 16 років. Но суті, це єдина на Україні база для підготовки резервів спортивного високого класу з технічних і мистецтв прикладних мистецтв спорту. Нині ж в Україні є 24 групи вищої спортивної майстерності (члени збірних СРСР, України, чемпіони світу та Європи), а й просто учбово-тренировальні групи. Цим дітям необхідно виконання школи приїжджали з Франції переможцями етапу кубка Європи, а взагалі з 1971 року школа підготувала 10 чемпіонів світу, 16 чемпіонів Європи, 32 чемпіони Союзу, авторів відомих рекордів понад 50 рекордів світу. І що ж тепер?

Я зустрівся з начальником Морського спортивного технічного клубу ТСО України Д. Тураским, у віданні якого знаходиться школа, та з директором школи Л. Володимиром. Ось що вони розповіли.

— ДТСААФ завжди проголошувало ставлення до «чистого спорту». Власники загрозили це відкрити з після 10 жовтня, коли ДТСААФ України перетворилося на Товариство сприяння обороні України, стало очевидно, що «чисті» кошти більше не дасть. Цією жити — школі треба наступного року майже мільйон карбованців. Нам казали радять самим заробляти гроші, але це для нас неможливо. Не легше зробити подібного до нашої школи аніж та радіо спорту, який службового сабінкунданта, але не нам. Отим і змушений був поперитися, що школа — закритися. Так воно і станеться, якщо не буде зменшено Міністерство оборони України або — союзники (маючи, поки що, вихід на світову арену, ми могли б рекламувати їхню продукцію). Від нас тільки що залишилось, це — закрити спорт, тільки гроші. Але може

бути так, коли розважатися, то при спорті буде менше біди... Пільно і дорого.

...Коли «зачаються» діти дослужих спортсменів, вони хотіли опинитися на дні черги, серед рекрутів чи ще десь. Де «випадають» сонні діти, коли школа всієї країни загине — думати страшно... Але — треба.

Віталій ЖЕЖЕРА.
Фото Сєпіра КОВАЛЬЧУКА.

Хто є хто

ПРОФСПІЛКИ І ПРОФСПІЛКИ

Всесвітнійський об'єднання «Захистити трудявників» (ВОСТ) розповсюдило документи, а яких висловлюється ставлення до референдуму 1 грудня, виборів президента, а також — завуз за приходу звернення Федерації незалежних профспілок України до трудящих від 12 жовтня цього року.

ВОСТ заявила незалежності на те, що страйки і на сьогодні залишаються ефективним механізмом захисту інтересів людей праці, в обставинках, що склалося, необхідний інструмент боротьби со страйки до 1 грудня. Цю точку зору закликає ФНП оголосити асесураційський страйк

у випадку несприятливих Верховною Радою законів про профспілки. ВОСТ розцінює його як провокацію. Як пояснив заступник голови ВОСТ Михайло Ратушний, законопроект був складений ні юрими, які захищали державні профспілки (занимали лише назву), ніж стали Незалежними) монополістом у розподілі матеріальних благ. «Справа в тому, що і сьогодні так звані незалежні профспілки утримуються на проценти, які відраховуються з фонду оплати праці незалежних підприємств, члени профспілки працюють чи ні. А профспілкові інтенси є лише кек-типою часткової прибутку

ків профспілок. До того ж як може така профспілка захищати інтереси працюючих перед адміністрацією, якщо і робити від верстату. І директор (адміністратор) члени однієї спілки?». Президиент ВОСТ закликав тих, хто голосує на референдумі за незалежну Україну. «Що стосується виборів президента, то ВОСТ вважає їх передчасними і тому не підтримує офіційно жодного з кандидатів. ВОСТ залишається в опозиції до будь-яких політичних утворень, і до жодної організації».

Костянтин ПАРНІЧУРА.

Вибори Президента

СПРАВЕДЛИВІСТЬ КАТЕГОРІЯ ПОЛІТИЧНА

Публікує у Дніпропетровську кандидата в президенти Луцького Кіндрата говорю, що і його мета, і мета очолюваної ним Республіканської партії — виконати безбазисно дає людей правоти України від несправедливого до справедливого суспільства».

Левко Григоренко рішуче і аргументовано спростував заперечення — на жаль, справ

ді поширені у нашому регіоні, чимало мешканців Дніпропетровщини. Перебував тут лише один день. Але майже годину передачу в прямому ефірі телебачення і підготував на обласному радіо, провів прес-конференцію для журналістів.

Микола НЕЧУПОРЕНКО.
Дніпропетровськ

Життя Рад

Два дні продовжувалася в Одесі нарада керівників Рад і постійних комісій депутатських груп з Іржав, Одеської, Миколаївської та Херсонської областей. Депутати, за винятком миколаївської делегації, ухвалили спільну заяву, в якій підтримали Акт про незалежність України. На думку ав

торі заяв, зразкової економічної стратегії України, необхідно сформулювати принципи участі її у світовому економічному співтоваристві, у міжнародному розподілі праці. «Ми впевнені у необхідності участі України у рівноправних економічних стосунках між суверенними держа

вами колишнього СРСР» — зазначено в заяві. Спільна нагада уважати рішення про співробітництво в питаннях прискореного вирішення проблем соціально-економічного та екологічного розвитку українського Прем'єр-міністра».

УНІАР.

Коротко

ДОКОТИЛИСЬ

Ніби під жорстким артилерійським націоном пеленгари боює машини, що стоїть на останній невідомій Кіровоградського аеропорту. Поніванно віна, полонили дівчата, понамічено монету. Кіровоградці шугували «Катюшу» особисто. Бо одні з її творців був їхній земляк, відомий конструктор К. Лангема. Співчому не потрапило йому 40 літній монету руйнатор був розстріляний 1938 року. А ось тепер постраждала машина...

Михайло ВОЛОК.

МОЖНА МРІЯТИ

Досі поздовжній по телефону, не виконаний з автомобіля, можна було усе це і або і ні. Але скоро це може стати реальністю. Полігоном для виробництва такого зазвучу (саме так називається) став Дніпропетровськ.

Єврод-ІКС.

«СПОРТИВНИЙ КАРАПІТ»

Ідея твору названо в області почала виконати газети. Зависновком її став гангбальний клуб «Карпати». Називаючи на це, перший номер повністю присвячений футболу.

Микола ГОРБАТ.

Зависновком області.

ЦЕРКОВНИЙ НОМЕР

Людмила Саваненко, актриса, вилучила ПУ № 20 з Конституції, що не Донеми, ні, доведеться стати автопортретом. Покази з церковного трупом на гастролях до Японії, давнина отримала в одній з танцювальних мереж замість на задуху потерпіти його кінця... І виграли автомобіль «Ніссан».

ТАРС.

ТРАКТОР МАЙХА НА ТРАКТОРИСТА

На оновленій селіща Лиса Гора Лукасівської області рухне з місця записаний без нагляді трактор з уламковим двигуном. Тракторист Олександр Ковалюк потрапив під гусениці й загинув.

Агенство «СХІД».

...А МАШИНА НА МІЛЛІОНЕРА

Машини були без номерів зазначено, тому інспектор ДАІ лейтенант Х. намагався її зупинити. Але підлітків пильно за червоною лінійою з дороги. Після того лейтенант потрапив до лікарні, а водій — до КПЗ.

Анатолій ВЛАСЕНКО.
Біла Церква.

ВИПЛИВУТЬ?

Знак біди

бути так, коли розбагатіють, то про спорт буде вже пізно дбати... Пізно і дорого.

Коли «ламаються» долі дорослих спортсменів, вони часто опиняються на дні чарки, серед рекетирів чи ще десь. Де «виливуть» сотні дітей, коли школа все-таки загине — думати страшиливо.

Але — треба.

Віталій ЖЕЖЕРА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Коротко

ДОКОТИЛИСЬ

Ніби під жорстокий артілі потрапила нещодавно легендарна боєва машина, що стоїть на постаменті неподалік Кіровоградського аеропорту. Повибивано вікна, поламано двері, понівечено мотор. Кіровоградці шанували «Катюшу» особливо, бо одним з її творців був їхній земляк, відомий конструктор Г. Лангемак. Спочатку не поталанило йому — 40-літній конструктор був розстріляний 1938 року. А ось тепер постраждала машина...

Микола ВОЛОК.

МОЖНА МРІЯТИ

Досі подзвонити по телефону, не виходячи з автомобіля, можна було уві сні або в кіно. Але скоро це може стати реальністю. Полігоном для випробувань союзового зв'язку (саме так він називається) став Дніпропетровськ.

Євро-ІКС.

«СПОРТИВНІ — КАРПАТИ»

під такою назвою в області почала виходити газета. Засновником її став гандбольний клуб «Карпати». Незважаючи на це, перший номер повністю присвячений футболу.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

ЦИРКОВИЙ НОМЕР

Людмилі Семененко, вчорашній випускниця ПТУ № 20 з Костянтинівки, що на Донеччині, доведеться стати автолюбителькою. Поїхавши з цирковою трупкою на гастролі до Японії, дівчина отримала в одному з тамтешніх магазинів на здачу лотерейного квитка... і виграла автомобіль «Ніссан».

ТАРС.

ТРАКТОР НАЇХАВ НА ТРАКТОРИСТА

На околиці селища Лозазького Луганської області рухався з місця залізничний без наглядного трактор з увімкнутим двигуном. Тракторист Олександр Ковальов потрапив під гусениці й загинув.

Агентство «СХІД».

...А МАШИНА НА МІЛІОНЕРА

Машина була без номерних знаків, тому інспектор ДАІ лейтенант Х. намагався її зупинити. Але підпийлий ліхач за кермом не звернувшись з дороги. Після того лейтенант потрапив до лікарні, а водій — до КПЗ.

Анатолій ВЛАСЕНКО.
Біла Церква

ЩО МИ МОЖЕМО БЕЗ КУЛЬТУРИ?

А нічого. Ті жалюгідні подачки, які українська культура одержувала (і одержує!) з державного бюджету — це самобитство і злочин перед наступними поколіннями. Власне, ця думка, висловлена міністром культури України Ларисою Хоролем, і стала лейтмотивом прес-конференції «Культура незалежної України», яку провело Мінкультури республіки.

Прикро про це говорити, але духовне життя нашої молоді держави у круговерті тих страшних проблем, які залишилися їй у спадок від колоніального минулого, перебуває поки що на узбіччі державної уваги, йому й далі відводиться роль другого рядного. Мовляв, спершу відрегулюємо економічні механізми, нагодуємо народ, заповнимо полиці наших магазинів необхідним товаром. А вже далі... Чи в такому законі, який приймається парламентом республіки, не працюють на культуру, чи не тому не розглянуто проект Закону про культуру навіть у першому читанні, хоч він уже підготовлений.

Роман ВАТРИЧ.

Навколومیстькі новини

ЗІВ'ЯЛА РУТА

чними знову повернувся північній Україні для Луганського громадського транспорту оголошення зупинки українською мовою в троллейбусі 51-го маршруту. Увечері ж засумнівався — мабуть, переоцінив швидкість повернення на Донбас національного інтересу. Напівпорожній зал на перті лауреата II всеукраїнського конкурсу «Червона рута» — теж своєрідний референдум.

Винні й самі організатори концертів. Такі заходи у шаленій поспішності не роблять.

Чинювники обласного управління культури та філармонії, звісно, мають виправдання тепер — на організаторів у них було півдня. Тож і вийшло — каси були зачинені, афіші не розклеєні.

Був, мабуть, і суто психологічний момент — дуже низька вартість квитка. Пристойність шоу люди визнають, а за цим критерієм.

Сергій СКИБА.

Луганськ.

Увага: конкурс!

СТВОРИМО СВОЇ МАРКИ

Держкомітет України по зв'язку оголошує конкурс на кращий стандарт поштової марки України та емблему поштової зв'язку України.

При виборі тематичної бажано використовувати картосхему України, державний герб і прапор України, геральдичні знаки земель України, пам'ятники старовини, виробні українського декоративно-прикладного мистецтва. При виготовленні зразків поштових марок та емблем поштового зв'язку України необхідно дотримуватися наступних вимог:

— розмір живописного поля стандартної поштової марки 14 мм по горизонталі та 21,5 мм по вертикалі. Проект марки необхідно збільшити в 3—4 рази відповідно її розміру;

— при малюванні використовуватися одиниці:

— на марці розміщуються такі службові надписи: дата видання «1991», текст «Пошта України» та вартість оплати арабськими цифрами «7 к», «14 к», «21 к»;

— способи друкування мар-

ки — офсетний або металогравію.

Конкурс проводиться з 1 листопада по 1 грудня 1991 року. У ньому можуть брати участь художники — члени Спілки художників України, художники-аматори.

Підготовлений проект стандартної марки надсилається за адресою: 252001, Київ, Хрещатик, 22. Держкомітет України по зв'язку, з позначкою «На конкурс».

Строк відправлення не пізніше 1 грудня 1991 року, за відбитком календарного штемпеля.

Результати конкурсу буде підводити кваліфікована журі. Призом переможцям буде надання самої марки і відповідний грошовий гонорар. Учасникам конкурсу, що не стали переможцями, але виконали свою роботу на високому художньому рівні, виплачується заохочувальна премія в сумі 100 карбованців.

Авторські проєкти не повертаються.

Довідкові телефони: 228-17-62, 228-89-77 у Києві.

Реклама

Незалежній Україні — незалежний український рок!

16 листопада о 18-й у Львові в приміщенні велотреку СКА розпочнеться велика рок-забава «Рок за незалежність».

Усі збірні українського року лабають для вас!

Головний спонсор —

«Львівська господарська спілка».

СУС «Студентське Братство».

Центр «ВІВІХ».

Фонд «Молода Україна», ОМК.

Ретро

ДВОРЯНИН ДВОРЯНИНУ — НЕ ТОВАРИШ

На початку цього року в Житомирі створено Дворянське зібрання. Очолює його журналіст Олег Гамберд'єв — з роду прибалтійських баронів фон Гаи. Та бумально діями обласний центр поповнився ще одним Дворянським зібранням, цього разу альтернативним, до якого увійшли нащадки сімей Дроздовських, Мамонтових, Зінов'євих, Десєвих, Ковалевських.

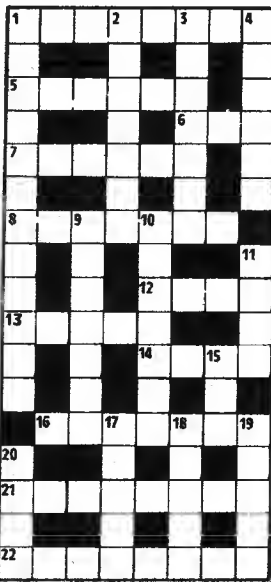
Альтернативне зібрання званується «гамберд'євці» у посьбітцві «українським сепаратистам», називає їх самозванцями і наголошує, що справжні дворяни ніколи не намагалися відділитися від України від Росії. Вони надіслали листа Ельцину, в якому просять повернути землі, що належали до 1917 року їхнім предкам. До речі, Ковалевським належало 12,3 тисячі гектарів, Дроздовським — 3,1, Зінов'євим — 1,4.

«Євро-ІКС».

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Місто на Ірпінні чисті Київської Русі. 5. Залізнична станція, в районі якої стоїть грандіозний пам'ятник-музей «Куринь» та «Сарай». 6. Одиниця роботи або енергії. 7. Едиктор, славяцький рідний дельфінових. 8. Вершина в Українських Карпатах. 12. Давня назва естонців. 13. Озеро на Одещині. 14. Всесвітньо відома марна автомобіль. 16. Письменник з Полтавщини, який одним з перших переніс російською мовою «Слово о полку Ігоревім». 21. Гравець о лопу Ігоревім. 22. Автор «Марусі Чурай» — історичного роману у віршах.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Видатний український композитор. 2. Архітектор, автор проєкту станції «Університетська», «Політехнічна», «Святошинська» Київського метрополітану. 3. Фортифікаційна споруда. 4. Страва. 9. Місце роздвоєння річки. 10. Газель. 11. Податок за перевезення товарів через кордон. 15. Поезія М. Гоголя. 17. Молодіжна організація. 18. Друга назва Трої. 19. Надрічний значок у давньоруській писемності. 20. Міс, нрйння північна точна Австралії.

Відповіді на кросворд надруковані 26 жовтня

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Галера. 6. Дридай. 10. «Холм». 11. «Полтава». 12. Агат. 13. Бойни. 17. Аинад. 19. Коліяки. 20. Турчан. 21. Синтез. 25. «Гамалія». 26. Фрайя. 27. Палі. 30. Хіос. 32. Коргова. 33. Мажа. 34. Піліфа. 35. Шалли.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Тайм. 2. Тафла. 3. Гулак. 4. «Еда». 7. Солоха. 8. Ісаян. 9. Вазарі. 14. Калудей. 15. Томама. 16. Антіяна. 18. Кочера. 22. Чорний. 23. Фараон. 24. Збіжжя. 28. Онуня. 29. «Даная». 31. Сула. 33. «Млин».

ПРОФСПІЛКИ

райняття Верховного закону про ВОСТ розцінюється як приватизація. Як головний Ратушний, в області закладе-адміністрації держави (змінилася) стали Не-політолом у-ральних благ-що і сьогодні-незалежні про-дуються на-драховуються-праці неза-член проф-ий чи ні. А-ески є лише-тою прибут-

ків профспілок. До того ж як може така профспілка захищати інтереси працюючих перед адміністрацією, якщо і робітник від верстату, і директор (адміністратор) член однієї спілки?». Президія ВОСТ закликала трудящих голосувати на референдумі за незалежну Україну. Що стосується виборів президента, то ВОСТ вважає їх передчасними і тому не підтримує офіційно жодного з кандидатів. ВОСТ залишається в опозиції до будь-яких політичних угруповань і є неполітичною організацією.

Костянтин ЦАРИШКУРА.

Вибори Президента

КАТЕГОРІЯ ПОЛІТИЧНА

нашому регіоні чекати доб-«Закіди» з «Захід-цій нагоди-«Категорії спра-сповідує. А-звід, очевидні і-ові явища а-млівство, і-тичних зараз за-и і уряду-ереданборною-Лук'яненко

зумів познайомити досить швидко коло мешканців Дніпропетровщини. Перебував тут лише один день. Але мав годинну передачу в прямому ефірі телебачення і півгодинну на обласному радіо, провів прес-конференцію для журналістів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

—не Новоросія

розробляючи-України, -увати прин-сировому еко-верності, у-розподілі пра-у необхід-у рівно-стосун-ними держа-

вам колішнього СРСР» — зазначено в заяві. Спільна рада ухвалила рішення про співробітництво в питанніх прискореного вирішення проблем соціально-економічного та екологічного розвитку українського Причорномор'я.

УНІАР.

Біліе захисти

ЗВЕРНЕННЯ

учасників республіканської наради
орендарів і підприємців України

горлі. Між ними і йде сьогодні двобій. Але ні вони нас, — сказав він, — ні ніх не може перемогти. Проте тенденція негативна: робити розуміється вже, хто є хто і з ким житиметься краще.

Для ілюстрації своїх думок він розповів про ті події, які супроводжували його підприємство. Шість місяців зливалися права на реструктуризацію підприємства, ще півроку його «реєстрували», майже рік орендарі жили й працювали без впасти. А тим часом іх було дозволено державною владою, створено паралельне господарство, яке почало виконувати ті ж обов'язки. Сьогодні правдою комісія, завдяки якій — ліквідувати орендний колектив. Проте адити його нічого не зможуть, — наголосив А. А. Корнійович, — бо ми завжди виконуємо державні зобов'язання і на нашу роботу не надійшло жодної скарги від споживачів.

Після чого його сав подумали, що це єсправді вже новий тип економічного мислення, новий тип підприємця, який вреніт-решт має перемогти. Во іншому ми ніколи не виберемося з економічного хаосу...

Новим у нашому проєкті є...

По перерві слово взяла професор, доктор юридичних наук Зоряна Ромовська. Коротко зупинившись на проєктах концепції республіканських програм підприємств підприємств, роздержавлення і приватизації, вона звернулася до засідання про Закон про Оренду. А саме: вона висловила претензії, що останній закон досі не знаходить підтримки депутатського корпусу, в тому числі і в присутньому на цій зустрічі Олександр Барабаш. Проєкт Закону про оренду було схвалено в першому читанні, говорила вона, але Верховна Рада подала ставити його перепони. Олександр Барабаш, наприклад, заявив, що цей закон ібачо нового не має, ні, щоб не гати часу, треба мовляв, загальносоюзний закон просто перекласти і користуватися ним. Але ж наш закон майже тототий, і вже через тиждень ми могли б ніх не керуватися, врегулювати проблеми, які стоять перед підприємцями.

— Що ж стосується того, — вела вона далі, — чи скористаєся ми при підготовці власного закону загальносоюзними Основами законодавства про оренду, то в справу, що ми нічого не перенесли. Створений закон — це рівень нашої правонауки, і, здається, він задовольняє всіх, бо регламентує одне з найважливіших прав трудового колективу — самостійно вирішувати питання про переїзд на оренду.

Розмірковуючи над питанням права орендного колективу на вилуп майна, З. Ромовська сказала: «Мас орендний колектив це право чи ні — повинно бути записано в договорі про оренду. І ніхто не має його відміняти». Крім того, Зоряна Василівна звернула увагу, що в проєкті, який надруковано в пресі, немає деяких важливих моментів. Висновок — треба швидко вносити наглядні, виняткові положення про оренду підприємств.

Новим у нашому проєкті є те, що там пропонується пункт, за який директор колективного державного підприємства складає свій повноваження, після чого колектив орндрів сам обирає керівника. Так само в загальносоюзних Основах записано, що тільки підприємство може перейти на оренду. Ми ж обумовлюємо, що серед організацій, які укладають

муть договір, можуть бути й структурний підрозділ, наделене акціонерне товариство тощо.

Загальне положення має бути таким: договір не може укладатися лише однією стороною. Він повинен реалізовуватися лише за умови, що буде чітко визначено права орендодавця та умови розпорядження договором. Що ж стосується орендного колективу, то він має право в будь-який час відмовитися від оренди, якщо з якихось причин не в змозі здійснювати ці обов'язки.

Нарада ще більше впевнила мене у правильності обраної позиції...

Цікомо, логічно, що після Зоряни Ромовської свої думки висловила народний депутат України Олександр Барабаш. І, оскільки до Верховної Ради України я особисто до нього висловлюю ряд претензій, то, здається, він мав би захищатися. Але першими його словами були: «Я наголошував, дотримуюсь думки, що підготовлений Закон про оренду приймати не можна. І нарада це більше впевнила мене у правильності обраної позиції».

А перше Голова Держкомітету по сприянню малим підприємствам і підприємствам Михайло Сидоренко з зв'язку з чим сказав, що нарада підготини намагалася примусити Олександра Барабаша з'їзти, записав перекон (тобто Закон про оренду), але депутат заперечив.

Во, на думку Олександра Барабаша, після того, як у першому читанні було прийнято Закон про підприємства та власність, пролонгований Закон про оренду став концептуальною з ними розходиться. Тому над ним потрібно ще працювати.

І загнув у всіх керівників СОП, чим відізняється український Закон про оренду від союзного, — продовжував він, — і мені завжди цікавилися: «Союзний закон непоганий, але треба, щоб був український». Тому я це раз кажу, що зараз мовляв, перекладає союзний закон на українську мову і не витирає думкою кошту. При цьому посприбно чітко визначити, які підприємства не мають передаватися в оренду. І зробити менше ніж за два тижні.

Далі Олександр Барабаш зауважив, що роздержавлення загалом не повинно бути метою оренди, оскільки проводити його потрібно дуже швидко і тотально. Оренда ж в іправому винутку переобладнає оцінку майна, тоді як справуємо винутку сьогодні визнає тільки ринок. Тому оренда, в його розумінні, має зацілюватися на рівні побутового прокату, а всі взаємозв'язки між орендодавцем і орендарем повині вирішуватися договором.

Тричала дискусія, яка відбулася після виступу Олександра Барабаша, завершилися тим, що орендарі загалом погодилися із пропозицією останнього ліквідувати повноваження про тимчасове використання союзного законодавства до прийняття відповідних українських законів.

Нарада прийняла звернення до Верховної Ради, Кабінету міністрів України, місцевих органів влади.

Сергій ЛАВРЕНКО,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Шановні народні депутати! Екологія обставила в Україні край настання. В основі такого становища хиб не уявлення багатьох про невідновлюваність природних ресурсів, безсумнівну здатність при роду втримувати будь-які антропогенні навантаження.

Протягом багатьох десятиріч у цій справі панувє заціплені принципи. Вирішення каскадні невідкладних завдань відкладалися на невизначені строки. На жаль, пероді науков та техніч розробки дуже повільно знаходять шлях на виробництво. Разом з тим чимало проблем до цього часу не вирішено. Деякого наукового операціонування. На жаль, рівні державний контроль в галузі природи.

Восе це призвело до катастрофічних наслідків. В атмосфері повітря викидається близько 16 мільйонів тонн в водні джерела по над 2 мільйонів кубометрів брудунисті стоки. Серйозне

забезпечення викликає стан земель, підземних вод, генотипу тваринного і рослинного світу.

Значно ускладнилася екологічна обстановка населення Чорнобильської катастрофи. Таке становище у зв'язі з мірі відбінається на рівні захворюваності населення, який за останні десятиріччя зріс вдвічі, а на третину, репродуктивної здатності населення. У більшості областей республіки смертність вже перевищує народжуваність.

Глобальне усвідомлення своєї відповідальності за вирішення екологічних проблем насамперед вимагає від Верховної Ради України негайного прийняття Закону про охорону навколишнього природного середовища. Для його реалізації, конкретизації окремих положень

близьким часом має бути прийнято ще понад 20 законодавчих актів. Екологічний кодекс, неможливе здійснення економічного, соціального розвитку України, закладаються до переважної більшості законів, що прийняті нашими парламентами.

Разом з тим всі ми маємо розуміти, що для успіху подальшого будівництва законів, а й принципово новий рівень практичного робіт по їх реалізації на виробничих підприємствах, вихідних Радах народних депутатів. На жаль, факти свідчать про серйозні недоліки, які мають місце як в нинішніх, так і майбутніх законах, набувають все більше загрозливого вигляду. Достатньо сказати лише про те, що рівень освоення коштів, що виділяються на природоохоронні будівництво, постійно зникає.

В цілому за останні 5 років на ці цілі недоосвоєно понад 225 млн. карбованців. В 1990 році план виділення в дію воблощних споруд вносився лише на 34 відсотки. Освоєння коштів на будівництво становило лише на 25 відсотки.

Подальший розвиток такої тенденції може призвести до трагічних наслідків не тільки для майбутнього, а й для наших поколінь нашого народу, його екофоду.

За цих умов Комісія Вер-

ховної Ради України у питаннях екології та раціонального природокористування звернулася до місцевих депутатів Рад всіх рівнів, до депутатських екологічних комісій з проханням взяти під особистий суворий контроль додержання виконання екологічного законодавства, запобігання природоохоронних заходів, залучення до осуду, економії, підвищення ефективності використання коштів державного бюджету та позабюджетних фондів охорони навколишнього природного середовища, розробку та реалізацію як короткострокових, так і довгострокових екологічних програм.

Повторюючи результати, відповідальності ставляючи до справ ми маємо довести, що народ нещадно віддав нам перемату на виробок, що несприятливою вобложмою і діємо задля збереження природи, здоров'я доволія для наших громадян.

м. Київ.

24 жовтня 1991 року

Там було тут завжди. Амо
цієї осені центр хлібодайного
району став місцем проведе-
ня небажаного тут досі аспіра-
ного дістава — фестивалю ук-
раїнського фольклору «Черво-
не напівня». Шанувальники на-
родного мистецтва, самоділь-

У промізаному миршм осіннім дощем повітрі урочо лунають дзвони. І починається просто неба гонова частина фестивалю. Народні ліси й танці, обряди українського за- сілля й «кумування», антавга виробів народних умільців, по- сування національними страва- ми. Слано було а той даць у мав'їни. Слано й аселої

І зовсім на аляндюка да
кочка потрібні нам сьогодні!
само-фестиваль мрійшло саме
Маринці. Бо ще за часів Но-
вої Січі територія телерішмо-
ро райцентру наближала до дру-
гого стаяу [ноше] Війска За-
нерозного, а з сардинія XVIII
стопітла — до Капльіускої
палани. Пісня згинчення Січі
содія переселинця — колпінші
українські кияни. Того колу,
якого не вийшлиш іщизне-
славни прашурія алянців, бут-
ти спадкоємцями краща тра-
діція свого героїчного й бага-
тостраждального народу!

Віктора КАЛНИНЧЕНКА. Фото

що мала 1961 року, яку новітньої матері називали Івана Віруна, Василя, а трохи Кішіша та іншого. року Львів засудив Кандибу — до 11 років, а Любомира — до 10 років. Проект закінчили, а вивчення першого етапу. Суд записався на історичну міраду була

в'язнів і передають їх до світової демократичної громадськості, а адміністрація намагається не допустити виходу такої інформації за межі табору. Дух в'язнів ожив, і навіть старі люди підняли голови. Висока освіченість та інтелігентність нової генерації українських політв'язнів наповнювала гордістю всіх українців, навіть поліцаїв, і створювала дуже незатишну атмосферу для малоосвіченої адміністрації. Щоб придушити пожевлення, ЧК влітку 1967 року відправила до тюрми найактивніших із нової генерації Михайла Гориня, Валентина Мороза та Михайла Масютка, а також кількох із ранішніх політв'язнів (Святослава Караванського, Михайла Луцка та мене).

21 січня 1976 року минав термін ув'язнення. Щоб не дати можливості заїхати в Москву до матері В. Буковського та дружини В. Балаханова та інших знайомих із своєю інформацією про тортури у Володимирському центрі, мене скопили в день голодовки 10.12.1975 року і повезли до Чернігова, протримали у в'язниці до 21 січня 1976 року і звільнили. Чернігів, як географічне місце, мені подобався, але як місце людей справив на мене жахливе враження: старше покоління знає українську мову і вміє нею розмовляти (хоч послугується нею лише при нагоді), середнє покоління розуміє українську мову, але розмовляти вже не вміє, молодше покоління майже не розуміє ук-

Під час слідства я добре знав, який строн ув'язнення чекає на мене і які умови ув'язнення. Оголосив голодовку протесту проти несправедливого арешту, показання давати відмовився, відмовився від совітського громадянства і вперше прийняв душою думку про смерть як не найгірший поворот долі. За десять років (від 50 до 60-річного віку) зумів би написати щось путяче, а так... це 10 років суцільної інтелектуальної деградації, після якої якщо й залишиться фізична сила водити по паперові писалом, то не залишиться достатнього обсягу пам'яті для створення синтетично цілісної праці. Чи варто мучитися 10 років, щоб потім вийти ні на що неспроможним наліком? Єдина думка, що втримала на світі, була: я сам господар свого життя і завідувач неприємностей, від якої ніхто не може припинити його, якщо во-

1981 року із суворой зони взяли Андрія Турика до пермської тюрмної лікарні майже дужим і за місяць відправили на тамтой світ — так він заплатив за свій підпис під документом 19-х1.

1982 року помер Михайло Курка (із генерації бандерівців).

1983 року 5 травня помер Олександра Тихий. Для мене цей рік був особливо важким. Окрім власного балансування на межі життя і смерті, я втратив кращого побратима, а в жовтні помер батько і через 10 днів після батька — брат Віктор.

5 вересня 1984 року у День пам'яті жертв червоного терору покінчив життя самогубством мій другий побратим Юрно Литвин. Цього ж року помер від людських знущань Валерій Марченко. Він заплатив за те, що оприлюднив демократичному сві-

9 грудня спрямували поштою на заслання.

30 січня 1988 року прибув до с. Березівки Парабельського району Томської області — місця мого заслання.

Перед спрямуванням на заслання в Кучино у супровідному документі написали: «...5 років заслання. Режим суворий».

Відповідно до цього паперу всіх пересильних заморжували та морили голодом. У міліції наклали адміністративний нагляд і таким чином до обмежень заслання додали ще обмеження, зв'язані з адміністративним наглядом.

Нагляд я осаржив, і його в березні скасували.

Під час перебування в Чернігові 1986 року на запитання полковника Герасименка я пояснив, що коли б була можливість вийти за кордон, вийшов би до Америки. Коли б у СРСР була можливість висловлювати свої думки і відстоювати інтереси України, я не їхав би за кордон, бо люблю не Америку, а Україну. Коли ж тут не можна відкрито висловлювати свої погляди і за мною постійно чигає нова тюрма, то краще вийти. Я не міняв Україну на Америку, я міняв тутешню неволю на заокеанську свободу.

Шановне товариство з Української групи обрало мене головою групи. Діяльність групи від заснування я вважав хоробрістю для добра української справи, і коли тепер, в умовах перебування й демократизації соціального суспільства, з'явилася можливість відновити діяльність групи, я радий її всіляко активізувати.

Либонь, це й спричинилося до того, що 23.04.1988 року полковник Гончар від імені верхів запропонував мені написати заяву про виїзд за кордон, нагадавши, що в Чернігові я висловлював бажання вийти.

За півтора року обставини змінилися. Розширилася можливість говорити правду та обстоювати українські національні інтереси. З'явилася можливість відновити діяльність Української Гельсінської групи, і за самвидав уже не судять. Вимальовується перспектива на створення не просто неформальних груп, а груп політичної дії, що в недалекому майбутньому може стати правом політичної діяльності та створення політичних партій.

З огляду на добро справ слід би жити в Україні, а не їхати за кордон. Березівка — теж не Україна. Але в Березівці майже половина населення — українці. Вони їздять в Україну, мають листи з України. З Березівки, як мені здається, легше відчувати пульс життя України, ніж його можна було б відчувати з Нью-Йорка.

с. Березівка. Сибір.

Травень 1988 р.

Фото Василя АРТЮШЕНКА.

Ната

С

Бурхливе і звичайне суперечливе створення вже не існує, ти референдум навіть не за воля народу

Ті, хто самі в республіці хоча б із ініціативою «Голос більшість» фальшиво надбавляють через блокування керівних органів, що референдуму було переданою більшістю населення і його середньою волею, особливий місцевий було цього, були б іншими пулюваннями показує наш зміле його оновлені народи дити в умовах держави гроші не могла б жовтня. З цим ку пов'язаний Плейму ЦК товариство у бо розкладалися «Про РРФСР і не публіка». Неунітарний журнал «КПС», ознаменуваннями про роботу ЦК РКП(б) цього питання зробити одностайно: ідея Союзу в Москві і на дніам незалежності України такої політичної, про що конливо свідчить резолюція Сталіна. Лася визнавала, чиним досягнення про об'єднання в 1921 рік повинно бути більшовицьким через з'ясування, як бажан республік. Так формування «через попередлені ситуації» на давню й у його референдумував блискуче.

Треба відзначити найомлення з його матеріалами ЦК КПРС — захоплююче, на тективо. Є такий красноміст — свідчення одного з керівних більшовицьких паньями дити — лист Ма Сталіна, де поєднує другого, що мужик «націонал» просом не ити протидії об'єднанню (як показало лонізації) не бупринизливих тез образливих механізм пинічної брехні

Левко ЛУК'ЯНЕНКО

Сповідь у камері смертників

1968 року у Володимирському центрі я познайомився з фактичним керівником Українського національного фронту (що його розгромил ЧК 1967 року) Зіновієм Красівським — одним із кращих синів сучасної України.

1970 року у вересні з Володимирського в'язниці мене перевезли до 3-го концтабору в село Варашеве Мордовської АРСР.

10 грудня провели голодовку протесту проти порушення загальної Декларації прав людини, вперше організовано поставили перед московською владою вимогу надати політв'язням окремий юридичний статус та вимагали перевести українців для подальшого відбукання кари в Україну.

Адміністрація мордовських концтаборів виявилася неспроможною перетяти на нитку виходу інформації, і тому в липні 1972 року КДБ транспортував 500 найактивніших політв'язнів на Урал, щоб там повністю ізолювати їх від світу.

1974 року Чусовський районський суд Пермської області засудив від українців мене, від литовців Є. Кудирну і від євреїв Д. Черноглаза до зарятної Володимирської тюрми за організації страйку в Кучинській 3-й зоні, до якого нас примусило побиття політв'язня-українця С. Сапельна.

Першого разу вони покалічили мене. Цього разу вирішили знищити морально і спрямували до Рибінської психлікарні для дослідження психічної повноцінності. І хоч начальники норлусу, де я був, і головний лікар психлікарні назвали, що мені нічого в них робити, під тиском КДБ через місяць мене виписали з діагнозом іпохондричний синдром і визнали за інваліда II групи. Коли ж, звільнившись 1976 року, я хотів скористатися з цієї інвалідності для одержання пенсії, з Рибінська надіслали довідку, що я не інвалід, а інвалідність вони дали мені тимчасово для відпочинку (які добродії знайшлися!).

раїнської мови. Отже, за теперішнього стану справ, за теперішньої темпів русифікації мене ще одне покоління, і Україна в Чернігові пропала!

Що ж робити? Допустити загибель України? Нехай загинуть наші чудові пісні, наші звичаї, традиції, наша культура, і оці чернігівські безталанні нащадки нозацької крові й слави нехай зацвєтуть по-московському та утнуть про «Дуно-тоикопраха» на нрутих деснянських берегах!

О, ні! Хай краще я помру в тюрмі, ніж дивитися спойною, як тут плюндрують Україну, — силіни маю сил, чинити опір русифікації! Не можна допустити, щоб ворог подужав!

І я почав діяти. Спочатку сам. А у вересні 1976 року Микола Руденко запропонував створити Українську Гельсінську групу. Я пристав на пропозицію, бо побачив у ній сміливий і політично великий прозорливий врон. Після початкової акції фундаментами групи захотіли стати й молоді люди М. Матусевич та М. Маринювич, а також мої давні побратими Олександра Тихий та Іван Кандиба, таким чином, усього нас стало 10 осіб: Бердник, Григоренко, Кандиба, я, Матусевич, Маринювич, Мешно, Руденко, Строната, Тихий.

5 лютого 1977 року арештували Руденка і Тихого, у квітні — Матусевича і Маринювича. Мене дуже радувало, що знаходяться дедалі нові й нові люди, готові вступити до групи і заповнити прогалини в її рядах. Бачачи, що йдуть сатани в пащу — просто в тюрму, вони все-таки йшли — справді взірцем жертвості за справедливість і волю!

12 грудня 1977 року арештували мене. 10 грудня я закінчив звернення до Белградської наради 35-ти держав про дискримінацію у сфері права на еміграцію і передав молоді, яка щасливо довезла його до Києва.

но стане не вартим продовження. Тому поспішаті не варті.

Чернігівський обласний суд у м. Городні (де жив брат Віктор, а Христинка з батьками) визнав мене за особливо небезпечного рецидивіста і засудив до десяти років ув'язнення та п'яти років заслання.

20.10.1978 року мене привезли до тої ж самої Сосновин Мордовської АРСР, в якій 17 років тому почав своє в'язницьке життя. Тільки тоді було велика зона, тепер, червоний від неї, маленька в'язниця. Ідучи в прохляте місце, не раз згадував Шевченка:

Далекий шлях, пане-брате,
Знаю його, знаю —
Аж на серці похололо,
Як його згадаю...

Зустріли мене Оленка Тихий, Іван Гель та інші українці і неукраїнці.

З тюрми вдавалося відправляти інформацію у світ широким і таким чином розривати перед демонстративним світом безправність совітських громадян та деспотичну сутність брежнєвського режиму.

Оскільки перетяти канал виходу інформації адміністрації танок не вдавалося, в лютому 1980 року нас усіх перевезли на Урал до спеціально збудованої тюрми у с. Кучино, що метрів за 200 від концтабору суворого режиму.

Незабаром через агентуру поширили чути, що ніхто із зони не вийде живий, якщо не покається у своїй діяльності. З роками брутальність посилювалася, і вже уповноважений КДБ сам назав: «Як же ми випустимо вас на волю, якщо ви не роззброїлися? Ви ж продовжуєте боротися проти нас. Ні, таких людей ми не випускатимемо жиями».

Поступово ми зжилися з думкою, що чесна смерть у Кучино, либонь, і буде нашою останньою послугою Україні.

тові документи Міністерства освіти про присвоєння русифікації українців.

1985 року, напередодні Дня пам'яті жертв червоного терору, не стало Василя Стуса.

Після смерті Стуса наставла деяка полегкість. Проте ще й 1986 року КДБ застосовував старі методи розправи зі своїми ідейними супротивниками і завдавав ударів нижче пояса.

13 вересня 1986 року мене взяли з кучинської в'язниці і привезли до пермської тюрми. Звідти я мав уже не вийти. Але я жив, і мене спрямували до Чернігова, де з 26 вересня до 4 грудня повноним Герасименко провів зі мною ніліна бесіда, а тюрма чинила свою справу.

4 грудня відправили назад до Кучино. У Казані за стіною, в сусідній камері, сидів харків'янин Анцупов Євген Михайлович, який через неочайність щодо умов утримання в слідчому ізоляторі, зазнав інфаркту.

Від Казані до Пермі їхали разом. У Пермі нас розсадили, і я сидів сам. І знову Господь урятував мене. 11 січня приїхав я до кучинської в'язниці.

Коли нас привезли були з Мордовії до Кучино 1980 року, капітан КДБ Чипкасов сказав мені, що впродовж усього строку КДБ не посадить мене ні з одним членом Гельсінської групи до однієї камери. Цієї настанови вони і дотримувалися до 1987 року. 1987 року настанова, мабуть, застаріла, і мені поталанило посидіти з тиждень із Михайлом Горинем, а потім із Скаlichem, Сокульським, Калиниченком, Рубаном і, нарешті, найдовше (з травня до виїзду з Кучино 8.12.1987 року) з Григорієм Приходьком.

ДИНІЯ

ВОПРОСОМ»

Середина 50-х років. Соціально-економічна ситуація в селі через багато причин — надзвичайно важка. З початку 1956 року було прийнято постанову Ради Міністрів і ЦК Компартії України про надання колгоспам республіки 200 тисяч кубометрів ділової деревини. Але в колгоспдеревині СРСР майже було чинянок, якого не страшило обурало. І він відправив листа до Держкомзону Радянського Союзу з проханням: «Союзним республікам і місцевим органам не даю право на цілі розпоряджатися цінніми лісовими ресурсами лісгоспів, які розпоряджаються».

ти за державним планом, званим союзним урядом, який вказує, де господарство Казахстан, де в який час йшло освоєння нових земель, потребує більшої допомоги, ніж село України. Крім республіки, хоча про нього було поінформовано центр, він кваліфікується як грубе порушення підсудимими дисципліни постанова лісматеріалів за лісгосподарським планом. Винаги: заборонити, суворо нагнати, відшкодувати кедани. Що і було зроблено. Але що цікаво, саме в цей час, коли Україна потерпала від нестачі деревини і нагадувала перерозподіли на

роєння, Держкомісія розділяє питання про надання ділової деревини й лісоматеріалів на Далекому Сході. Створення комісії від початку кампанії з лісозаготівель і експорту деревини й намагаються уточнити їх розміри. Там чиним, центр виявився здатним координувати виничну діяльність у країні з одного питання. А тільки їх ще залишалося!

Як бачимо, питання лісозаготівель в Україні виникло сьогодні, і вирішити його, показує досвід, центр, до створення якого нас нині пропонує, не спроможний.

І тому, стикаючись із економічними проблемами

дати, сила творче мислення, а не тільки знання, дають собі і доволі багато нова питання «чому?». У відповідь — випадки, перебігання, відповідь буде од підпорядкованість ко- сьому, що десь там... далеко непереконливо, але зраз- ковий досвідом і в нього неходять руки до життя з- вної людини з її пробле- ми в пошуці і на вироб- ців — ось та причина. І виводити з цього питання неможливо, економіко-співдружності несут- собі загрозу адродження її системи.

Республіка повинна бути її господарство — добра і зайнята до своїх громадян, а для них вона повинна бути негаснучою.

жовтня 1991 року № 214

Коротко

Середньовіковські республіки шукають тісних зв'язків з впливовими політичними структурами мусульманського світу. За повідомленням гітпетської газети «Аль-Хабар», Туркменстан і Киргизія подали заяву про вступ до Організації ісламської конференції на правах спостерігачів.

У нових документах Республіки Білорусі зникла графа націоналістичності. Республіканські парламенти ухвалили закон, згідно з яким у особистих документах забороняється казувати національну й партійну приналежність.

«Кожний громадянин Литви має право емігрувати з країни», — записано в акті закону про еміграцію, який нині обговорюється у литовській Верховній Раді. Він, передбачено й низку обмежень. Наприклад, позбавляється права на виїзд з країни громадянин, який зникнув акційні державні таємниці або заарештований за злочини.

Енергетична криза у Вірменії загострилась. Невдоволення спеціальних розпорядників уряду республіки введено обмеження на роботу підприємств. Підприємці та генератори електростанцій лише протягом трьох годин. На тритину зменшено освітлення вулиць у вірменських містах і селищах. Через брак електроенергії простоює деякі великі підприємства, зокрема Єреванський електроламповий завод.

Другим після Мірчі Сутура кандидатом у президенти Молдовистав Григорій Єремей, колишній перший секретар молдовської компартії. Його кандидатуру висунули жителі одного з сіл Єдинецького району. Президентські вибори відбуваються у республіці в грудні.

На з'їзді письменників Узбекистану поет Нарзулаєв від імені письменників запропонував реабілітувати літературний доробок Шарафа Рашидова. Очевидно, незалежно від поезії зберегти творчість цього поета в даний час доволі важко.

Господарів цинку на півдні не використовувати підписав Кабінет міністрів Таджикистану. Майже ведені зросла вартість бермудів та свинцю. Подробачки — кобальтні вироби. Як пояснюють представники уряду, ці «непопулярні» заводи викликають величезний дефіцит республіканського бюджету.

Небудування події «стасана аманутого» триває у політичному житті Литви та Білорусі. Між двома республіками підписано Декларацію про припинення добросусідських відносин. Особливо центральні прес-сервіси інформували про це, ми вирішили дізнатися про це по-подробній, як камиут, з «літвінської» преси. Мій двома республіками підписано Декларацію про припинення добросусідських відносин. Особливо центральні прес-сервіси інформували про це, ми вирішили дізнатися про це по-подробній, як камиут, з «літвінської» преси.

— Білорусі і Литві — суверенні держави, які виходять з площі незалежності. Вони поставили нині питання про укладення між ними угоди, що визначена й принципами достовірності відносин у майбутньому. Беззастережно підписав Декларатію передавали переговори, які відбулися у дані етаті. Спочатку — в Мінську, потім у Жешуві, а потім у Варшаві віддавав голова литовського парламенту Вітаутас Ландсбергис. Під час розмов

Нам повідомляють

ПО-ДОБРОСУСІДСЬКИ

з білоруськими керівниками ми наголосили на спільній історичній долі двох народів, закликаючи зберегти й примножити все те добре, що є у білорусько-литовських відносинах, яке на нинішній суверенній основі. Через два дні у Вілені побував Голова нашої Верховної Ради Станіслав Шушкевич. Виступаючи в пресі, він сказав, що нові історичні умови встановили республіку перед вибором шляху подальшого розвитку угоди відносинам з своїми північними сусідами. Саме через співробітництво з Батьківщиною Литви, який він інтересується в загальноєвропейській думі, а також виступав за створення без'ядерного

по кошту Бєлія — Білорусі. Описав виступи лідерів двох республік підписано Декларацію про добросусідські відносини.

— Ігоре, чи не могли б ви розповісти нашим читачам, про що конкретно йдеться у цьому документі?

— Якщо коротко, то Республіка Білорусі і Литовська республіка зобов'язалися будувати двосторонні відносини на принципах рівноправності, взаємодопомоги та неупередженості існуючих кордонів згідно із Статутом ООН та положеннями Закликувальної акції хельсінкської міреки. Велику увагу в Декларатію приділено міжнародним відносинам. Так, обидві республіки забезпечили білорусам у Литві й лит-

овцям у Білорусі рівні й корисні наслідками прее та свободи, визначити культурно-мистецьку й економічну співробітність. Передбачено розширення торгівлі, співробітництва у галузях науки, культури й економіки. В окремому пункті зазначено, що всі спільні питання Білорусі і Литви вирішуватимуть тільки шляхом консультацій та переговорів. Це ж стосується й тих питань міжнародних відносин, які становитимуть об'єктом спільного інтересу.

Наприкінці мій співрозмовник зазначив, що підписана Декларатія є лише першим кроком у встановленні білорусько-литовських добросусідських відносин. Достатню доможливості, що згодом принцип ліції Декларатію будуть доповнені й закріплені в окремому міжнародному договорі між Білоруссю й Литвою.

Розмову провади Ігор ГРУШКО.

ЧОМУ ГНІВАЄТЬСЯ СІВІЙ КАСПІЙ?

Розпад Союзу, загострення міжнародних відносин, суверенізація держав на ринковій основі та позачасові між ними труднощі все це дало турбу громадськості. Крім того, в Україні, зокрема, екологів. Про одне з них — піданення річки Каспій — йдеться у статті кореспондента ІАН.

Різнозріс рівень води в Каспійському морі. Частина комерційної і промислової нафтопродукції у селіції Уфре від під водою. Постраждали тут і житлові будинки. Почаюся віднесення мешканців із затоплених приміщень. Дамба у Красноводській затоці довжиною у 800 метрів розірвалася. Загрожує затоплення населених місцевостей у Красноводському нафтопереробному заводі, пристані морського торгового порту, поромний перевіз, що сполучає Красноводськ з Баку. Море нищить і чудові бачки відпочинку. Це лише деякі перелік «попаних» Каспій.

Предки наші знали, що море періодично відступає і повертається на місця історичної. Тому і споруджували в цих краях будинки на палях.

Ми ж, зводячи житло і промислові об'єкти, не враховували циклічності у «свій» морі. З 1977 року Каспій рівномірно підвищує рівень, але за весь цей час жодна наукова організація серйозно перед собою не ставила запитання: а чому це відбувається? Вирини прогнозу! Черкідирому СРСР, що рівень моря з кожним роком стабілізується, але цього не відбулося.

Перша міжнародна конференція з проблем Каспійського моря засадила, що Каспій багато років не приділяли серйозної уваги. Зараз академік президент АН Туркменістан Агаджан Бабаєв. — Кона приморська республіка який і продовжує дослідження Каспій, то тільки на своїй ділянці, відірвано від спільних завдань.

Нині при президі АН Туркменістану має створено спеціальний відділ по Каспію. Як швидко вони з'ясуєть головну причину підняття рівня води у морі — зназати важко.

А що робити жителям прибережних районів? Як підрахувала державна комісія Туркменістану за надзвичайних ситуацій, на відношку населення, завантажених туркменським узбережжям, потрібно 400 мільйонів карбованців, що республіці не по кишені. Намагаюся вирішити цю проблему на рівні перших осіб республіки і держави не мали успіху. Майже всі прибережні підприємства, які поставили під загрозу екологію цілого регіону, поки що належать до союзних міністерств і відомств. Писувати доповідь у ді туркменських господарських керівників, але відповідь одна — давати собі раду самі. А от тут, наші, як по-журт, поодинокі — в Уфрі наспають дамбу й граблі і шебеню, а в Красноводську збудують урарилований безпечної заповідності платику й маленьких селіцях намага-

ються самостійно зводити підпільні вали, та все даремно. Чи не краще розробити перенесення нафтопродуктових підприємств, припинити самі діяльність нафтопереробних заводів та убувати нафтопродукт нафтозаводів? — запитує у голову Красноводської міської Ради Чарі Овєнчизов.

— Але це паралалізує народне господарство республіки, — каже Овєнчизов. — Зупинити завод, а нудити нафту, яку виробляють вест Туркменістан? Що робити без бензину, без нафти? А розв'язати та їхні сім'ї хто розв'язує?

Все це так. Але хто сьогодні дає гарантії, що одного разу море знову не підніметься і не загрозить життю й збудоване важко працює? Якщо співратися на найнесприятливіші прогнози, то евакуація людей і промислових об'єктів з цієї небезпечної зони не минути. Треба негайно вирішити, як знизити узбережжя й відновити об'єкти з цієї небезпечної зони не минути. Треба негайно вирішити, як знизити узбережжя й відновити об'єкти з цієї небезпечної зони не минути. Треба негайно вирішити, як знизити узбережжя й відновити об'єкти з цієї небезпечної зони не минути.

Отульбї АМАНІЗОВА. Ашхабад.

Дайджест: «Мегалопіс-експрес»

ЄЛИНА, АЛЕ НЕПОДІЛЬНА

Об'єктивно ситуація складається таким чином, що кожній республіці, зокрема й Росії, треба в першу чергу подбати про себе. З бід доведеться видируватися поодинокі. Суперечки про те, що ставити пріоритет — політичні чи економічні угоди між колишніми республіками, — позавчорашній день. Сьогодні очевидно, що політична угода є неможливою. Халатність до економічного договору, але я не бачу великого успіху в його підписанні: реальний економічний простір усе одно не існуватиме. Дуже вже далеко зайшли деінтеграційні процеси. А от щодо та багатосторонніх угодах з окремими проблем діловирішш Зероформова Верховна Рада СРСР, Мікрореспубліканський економічний комітет повинні перебрати на себе роль ліквідаційної номілі й координувати, узгоджувати

варті перехід республіки на самостійній рейли, до повної незалежності. Тан, щоб при цьому зберегти якомога більше економічних, політичних, культурних, людських та інших взаємодіючих.

Нині жодна з існуючих республік приблизно такі ж зв'язки, як з країнами Східної Європи... Нині жодна з існуючих республік приблизно такі ж зв'язки, як з країнами Східної Європи... Нині жодна з існуючих республік приблизно такі ж зв'язки, як з країнами Східної Європи...

ра. Виробили останнім часом говорити про Росію як про спадкоємцю Союзу, та й не тільки їй...

Галазю, Президент Росії повинен рішуче відмовитися від цих п'ятихаток і помалювань зав. Треба покінутися з Імперською суттю Росії, зрештою її сучасною демо-

кратією, державою. Нам необхідно формуувати Російську федеративну республіку. В Росії існує дельніа культура, навіть дельніа цивілізація, які неклаються одна на одну. Тому однованій підхід неможливий. В Росії мають існувати краї, дельні республіки — не обов'язково національні.

Я всім серцем, душою, розумом обстоюю єдину Росію. Проте в майбутньому, якщо збереження єдності — самостійність її регіонів. Єдиною Росію стане тоді, коли буде покладено на неї відповідальність за її долю. Тільки в Росії протягує, п'яти, не треба їм перешкодити. Але, безпе рішень, нехай не віряться референдум.

Юрія АФАНАСЬЕВ, народний депутат СРСР, член Комітету з питань Європи Федір А. Мелонен Сергія ФЕДІВКА.

Комерційні виставки закордонних та вітчизняних товарів.

Ми надаємо нашим клієнтам:

- виставочні зали загальною площею 1800 квадратних метрів;
- виставочне обладнання світового рівня;
- мінімальні розцінки для українських підприємств;
- консультації фахівців найвищої кваліфікації з маркетингу, консалтингу, економічного права;
- швидке і кваліфіковане укладення контрактів;
- бізнес-обслуговування, надання інформації про українські та зарубіжні фірми.

На наших виставках — якісні товари з Голландії, Угорщини, Чехії, Словаччини і Болгарії.

На виставці в «Українському бізнес-центрі» вам допоможуть гідно представити свою фірму і знайти вигідних партнерів.

Ви не знаєте, як просунути свою продукцію на ринок?

Ви починаєте нову справу і хочете спробувати свої можливості?

Ви шукаєте солідного партнера або вигідний контракт з іноземними фірмами?

Вам потрібен людин-консультант у морі світового ринку?

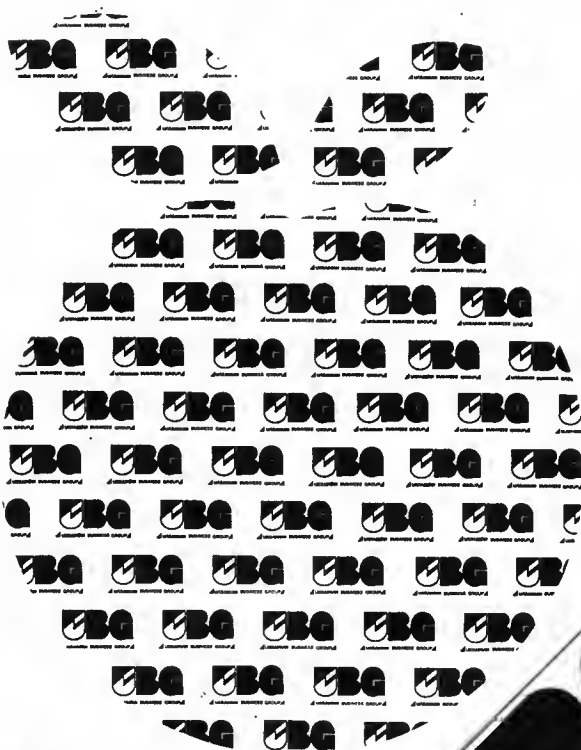
Звертайтеся до «Українського бізнес-центру»
UBG — КОМЕРЦІЙНИЙ ЛОКОМОТИВ УКРАЇНСЬКИХ ФІРМ.

МОЖНА КУПИТИ СЬОГОДНІ

Угорські фірми, які з успіхом провели виставку в «Українському бізнес-центрі», доручили UBG реалізувати в роздріб свої товари:

- меблі
- галантерею
- електроприлади
- парфюмерію

Ви можете придбати ці товари у виставочному залі «Українського бізнес-центру», домовитися про контракти з фірмами Південної Угорщини.

РЕКЛАМНИЙ ВІДДІЛ UBG ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ДІЛОВУ РЕКЛАМУ ВІД СОЛІДНИХ ЗАРУБІЖНИХ І ВІТЧИЗНЯНИХ ФІРМ.

ВЕЛИКИМ ЗАМОВНИКАМ І ПОСТІЙНИМ КЛІЄНТАМ НАДАЄТЬСЯ ЗНИЖКА АБО ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ РЕКЛАМНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ХАРАКТЕРУ.

Наша адреса:

252156, м. Київ, вул. Києва, 19 (Торгово-економічний інститут)

Телефон: 544-60-31

Телефакс: (044) 544-39-74.

Футбол

ХТО Ж ТРЕТІЙ?..

Сьогодні фінішує чемпіонат країни з футболу. Володар золотих та срібних медаль вже визначилися. Зацікавила впритуки питання про «бронзу» та перестановки на місцях. Але перш ніж поговорити на цю тему, наведемо турнірну таблицю.

І	ІІ	ІІІ	ІV	О
ЦСКА	17	9	3,55	29
Динамо К	16	7	6,33	29
«Шахтар»	13	9	7,43	33
Торпедо	12	10	7,33	24
«Дніпро»	9	16	4,38	24
Дніпро Д	7	11	6,11	24
Арсарат	11	6	12,29	38
Дніпро Мн.	9	10	10,29	38
Віпс	8	10	10,30	39
Памір	7	13	9,28	31
Металург	9	13	12,36	34
Спартак	6	13	31	34
Спартаків	8	7	14,34	44
Металіст	7	9	13	41
Політехнік	5	16	18	17

До передостаннього туру на бронзові нагороди претендували «Динамо» (Київ), «Торпедо» і «Чорноморськ». Останні, пам'ятаєте, виграли свій матч у «Пахтакору» — 2:0, але на жаль, айшай з дестабілізу. Адже і їхні конкуренти святкували успіх. Отже, варіантів у моряків немає.

Ні, вони є, — іронічно зауважив наставник «Чорноморська» Віктор Прокопенко, з яким обмінювалися думками. Якією арбітри заражують торгівлю і німкам у їхньому матчі... обопільну поразку. Це, звичайно, жарт. Ми дуже сподівалися, що «Торпедо» і київське «Динамо» виграють якийсь один з перших матчів зі «Спартаків» (Москва), другі — з «Шахтарем». Але, як казуть, на чужому ґрунті у рахунок в'їдуться. Винні ми самі, бо надто багато зустрічей звели вничую. Тут ми справжні чемпіони. Втрачені очки, як бачите, дуже нам згодилися б. Утім, трагедії з цього не робимо. Нас тільки рівняти і успішним виступу у другому колі. Тепер усі надії «Чорноморця» покладає на національний чемпіонат України. В ньому й поборемося за високі місця, але, сподіваємося, давніше право взяти участь в одному з турнірів європейців. Одне слово, ми все, гадаю, на порозі великих подій для українського футболу».

Отже, претендентів на третю позицію двоє: «Динамо» (Київ) і «Торпедо» (Москва). Сьогодні вони в очний зустріч на московському стадіоні автозаводу ЗІЛ з'ясують, хто є хто.

Українських футболістів, слід сказати, вштовпує нічия. Адже вони випереджали торгівців на очко. Але чому, щоб наставник динамівців Анатолій Пузач не створював підлітків на те, щоб вони тільки відважались.

— Постараємося зіграти з гідністю, — поділявся зі мною один з тренерів киян, заслужений майстер спорту Володимир Безохов, — показати все, на що здатні.

— А чи гратиме «Динамо» в боєвому складі?

— Рувтись в 618 осіб. Хочемо дозволити команді Ахліл Цейбля, який продовжує лікувати травму. А от Павло Юженко зіграє не зможе. У нього померло батько... Є у нього задріжалою туго, як уже згадувалося, ще од

на іграшки, хто з аутсайдерів посідає передостаннє місце (дола «Локомотива» вже вирішено, він залишає вилу? Серед претендентів на харизматичний «Металіст», який сьогодні приймає чемпіона країни-91 — ЦСКА, «Пахтакор» (грає в Дніпропетровську), владикавказький «Спартак», який зустрічався в Москві з «Локомотивом», наразі, і «Металург» буде суперником московського «Спартака» на його полі.

Нещодавно в середовищі вболівальників поширилася чутка, ніби тренер «Металіста» Леонід Ткаченко заявив, якщо його клуб залишиться у вищій лізі, то й наступного року гратиме в чемпіонаті СРСР. В іншому разі — візьме участь в національному чемпіонаті України.

Усе це — нісенітниця й неправда, — сказав за мною кореспондентів один з наставників харківських футболістів Роман Шпидарук. — Ткаченко таких заяв ніколи не робив. Наш клуб без усяких вагів виберіє національний чемпіонат України, щоб мати усе. Зате наймо ж сьогоднішніх подій на футбольних полях.

Віктор БРАНІШНИЙ.

Телебіржа «Хіаля» — саме ваш шанс,

ПАНЕ БІЗНЕСМЕНІ!

Різноманітні товари, послуги, миттєві прями контакти, вигідні контракти.

Ми заохочуємо ваш дорозуміння, час, до мінімуму скоротили відстані між продавцем і покупцем, звільнили вас пошуку посередників.

Використовуйте вивістку нашого апарату і всі необхідні інформація сама знайдеться.

До вашої уваги наведено кілька прикладів пропозицій вартісного випуску програми «Телебіржа інформ».

1. Автомобіль марки «ХОНДА АКОРД», 1986 г. випуску, пробіг 120 тис. км. Ціна — 78 тис. руб. (нал.).

2. МПСВ — машина по виготовленню станових блоків: габарити 1200х1400х1600. Ціна — 13,65 тис. руб.

3. Установка МД-102 для свердлування діаметром 25—60 мм. Ціна — 90 тис. руб.

4. Мебальна стамна «Ватра» Ціна — 17 тис. руб. (нал.).

5. Сельський інженер-механік парадний і задній. Ціна — 7,35; 10,5 р. шт. для автомобіля ВАЗ 2101, 2106.

6. Телефонні «MURATA M900», CANON-120, CANON-222. Ціна — 24,5 тис. руб. шт., 29 тис. руб., 33 тис. руб. шт.

7. Комп'ютерний факс-модем Send Fax 4800/модем 2400 (пр-во США). Ціна — 9 тис. руб. шт., факс — 10 шт.

8. Комп'ютерний факс-модем Fax Send (receive 9624) мод. 2400 (США). Ціна — 16 тис. руб. шт., мин. партія — 10 шт.

9. Трансодіоди PAL/SECAM ВЧ вивод. Ціна — 3 тис. руб. шт. Опт. — 10 шт. скидка 10 %.

10. Музичальний центр «KQLD STAR» FM222L. Ціна — 9,5 тис. руб. шт.

11. ПЗВМ IBM PS/2/55 с операційною системою OS/2, вивідчар 62 Мб, ОЗУ 2 Мб, монітор VGA. Ціна — 240 тис. руб.

12. Дискети (Бельгія). Ціна —

14,18 руб. шт. Мин. партія — 200 шт.

13. Фотоапарати (Тайвань) популярні А-10, автомат А-100. Ціна — 2,3 і 3,2 тис. руб.

14. Дозиметри бытовые «Мастер», «Мастер-1». Ціна 147 і 180 руб. шт. Мин. 100 шт.

15. Мікросхеми 27C04 (National Semiconductor (США). Ціна — 79 руб. шт. Мин. — 10 тис. шт.

16. Комплект документів на бытовой телефонний апарат (моноапаратний). Сума свідки — 150 тис. руб.

17. Пачи «BCH KQLD STAR», MA-65258. 18 л. Ціна — 9,2 тис. руб.

18. Замкнені газові одягосторова (Японія). Ціна — 16 руб. шт. Мин. партія — 10 тис. шт.

19. Паркет латунь модифікація. Ціна — 98—179 руб. м. м. 20. Сітка листовна С. 3 толщини 2,5; 4; 5; 8 мм. Ціна — 3850 руб. тонна.

21. Газово-електрична кровельна. Розмір листів 2х1,27 м.

Ціна — 110 руб. лист. Сума свідки — 132 тис. руб.

22. Поліетиленова плівка товщиною 65—75 мкм, ширини 3 м. Ціна — 3,5 руб. кв. м.

23. Краска масляна. Ціна — 5,25 руб. кг. Мин. 100 тонн.

24. Дом жилой одностанійний із брусу, сберний, тракторним. Ціна — 90 тис. руб.

25. 2-х, 3-х комнатні квартири.

26. Комплект для ляльки (аппаратури, кисти). Ціна — 9,98 руб. шт. Сума свідки — 19940 руб. (нал., 9,45 руб. шт.).

27. Кисти флейци 50х110. Ціна — 5,25 руб. шт.; ручки для кистей флейци, Ціна 1,26—1,58 руб. шт.

28. Контракт з нумірофром на поставку автомобіля «AUDI-80» и «Ford-Sierr». Ціна — 80 тис. руб. кв. Мин. 1 тис. кв.

29. Предоставляется кредит юридическим лицам на территории Украины сроком на 1 месяц до 1,5 лет (26% годовых).

Якщо вас зацікавили наші пропозиції, звертайтеся за адресою: 252032, Київ-32, вул. Комінтерна, 5. Телебріжа «ХІАЛ». Тел. 224-61-26, 224-00-45. Факс (044) 224-00-45.

українська
універсальна
товарна
біржа

Незалежна біржа із статутним капіталом 35 мільйонів карбованців. ПРОВІДИТЬ ТОРГІВЛИНИ у сфері чотирьох лавильонів № 6 Республіканського центру виставок і ярмарків (м. Київ, ар. Академіка Глушкова, 1). Повчентом — 11,00.

УКРАЇНСКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА — це найкращий вигідний ринок для державних організацій і незалежних підприємств!

ДО ВІЛЬНОГО ПРОДАЖУ ПРОПОНУЄТЬСЯ широкий асортимент електронно-обчислювальної та побутової техніки, ліс і лісоматеріалів, кольорові та черні метали, будматеріали, обладнання, автомобілі, продукція нафтопереробної, гірничої та целюлозно-паперової промисловості, агропромислового комплексу та багато іншого.

ДЕТАЛЬНІ ПЕРЕЛІК ТОВАРІВ, ЩО ПРОПОНУЮТЬСЯ ДО ПРОДАЖУ, друкується один раз на два тижні у всеукраїнській щотижневій газеті «Бізнесмен».

УКЛАДИ УГОДИ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ВСІХ ВИДІВ ТОВАРІВ

за Вашим дорученням можна будь-яка з 200 біржових фірм, зареєстрованих на цій чаш нашої біржі і фундаторів яких стали:

ДВО «Підприємств» ДВО «Мідиобри» Дніпродаржнінські ВО «Азот» ВО «Укрінтра» ВО «Азовмаш»

Об'єднання малих підприємств «Республікан» Державна асоціація «Агропром» Український банк «Відбудови» Українська Асоціація розвитку України Філія Міжнародної паливно-енергетичної асоціації та багато інших провідних організацій і підприємств України.

ЯКЩО ВИ НЕ СТАЛИ ЧЛЕНОМ АБО ФУНДАТОРОМ УКРАЇНСЬКОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ТОВАРНОЇ БІРЖИ, але хочете вноски власні кошти і отримати максимальні прибутки, Ви можете ПРИДІЛАТИ БРОКЕРСЬКЕ МІСЦЕ на УУТБ. Це дасть Вам право на відкриття власної біржової фірми і користування усіма послугами, що надаються біржею. Контролюючи вартість одного місця — 650 тисяч карбованців.

Комісіїні відрахування Української універсальної товарної біржі — 0,5% від суми угоди.

Юридична адреса вновоїї дитини біржі: 252029, м. Київ, Музейний провулок, 10, кім. 104, 112. Телефон для довідок: (044)295-31-42, 295-07-03, 293-48-65, 261-63-33.

Телефакс: (044) 228-56-84

УКРАЇНСКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА ЧЕКАЄ НА ВАС!

ГОЛОС України

Газета Верхньої Райн України

Головний редактор

Сергій ПРАДЕНКО

Редактор:

Антоніа ГОРЛОВ

перший заступник головного редактора

Олександр БІЛК

заступник головного редактора

Олександр СЕМЬЯНОВ

член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДІМСКИЙ

отд. адм., завідувач відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО

заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО

заступник головного редактора

Антоніа СОЛОНСЬКИЙ

редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДЯ

відповідальний секретар

Над номером

ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник редактора —

Олександр Білків

Чергові редактори —

Антоніа Краснінська,

Світлана Писаренко.

Автори знають —

Антоніа Мірошніна,

Леонід Піддубний.

Випусковий —

Леонід Кислюк.

Оформлення —

Володимир Кисельов.

Коректори:

Татяна Ватаніні,

Наталія Василь,

Людмила Морозова,

Людмила Насина,

Антоніа Сильвестрова,

Любов Сталіч,

Людмила Терещук.

Верстальники:

Тетяна Вахюк,

Ольга Яценко,

Алла Вуринович,

Марія Соколюк,

Сергій Скаженюк.

Літнотиписти:

Наталія Познан,

Валентина Чичирко.

Комп'ютер друку

«Радська Україна»

252047, Київ 47,

процент Поемогон, 50

Індекс 60953.

Тираж 157.100

Передплата ціна

на рік 19,30 грн.

Зам. 0315214